

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 36-1919)

Originalt emne

Sundhedsvæsen

Sundhedsvæsen/Kommunelæger

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 24. april 1919](#)
- 2) [Byrådsmødet den 22. maj 1919](#)
- 3) [Byrådsmødet den 31. maj 1919](#)
- 4) [Byrådsmødet den 11. december 1919](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 24. april 1919 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 36-1919)

Indstilling fra Lønudvalget om Dyrtidstillæg til Lægerne for Udøvelse af kommunal Lægehjælp.

Fra "Mæglingsraadet for kommunal Lægehjælp" forelaa en Skrivelse om Sagen.

Fra Lønudvalget forelaa derefter følgende Indstilling :

"I Betragtning af, at Randers Kommune, hvis Overenskomst med Lægeforeningen er fra 1917, og Honoraret derfor højere end Aarhus Kommunes Overenskomst, der er af 1916, har vedtaget som Dyrtidshjælp at forhøje Honoraret med 10 %, indstiller Lønudvalget til Byraadet, at Honoraret for 1919-20 og 1920-21 som Dyrtidshjælp forhøjes med 15 %, dog saaledes, at Forhøjelsen bortfalder for sidstnævnte Aar, saafremt Prisniveauet den 1/4

1920 efter Oplysninger fra det statistiske Departement ikke er 25 % højere end Prisniveauet i April Maaned 1916."

Møller vilde gøre opmærksom paa, at det i Dag var blevet meddelt, at de Oplysninger, som Lønudvalget havde faaet angaaende Forhandlingerne mellem Randers Kommune og Mæglingsraadet, ikke skulde være rigtige. Taleren havde ellers ment at have Oplysningerne fra kompetent Side; men da Rigtigheden af dem nu var draget i Tvivl, og Indstillingen var vedtaget paa Grundlag af disse Oplysninger, vilde Taleren foreslaa, at Sagen gik tilbage til Udvalget.

Udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 22. maj 1919 - side 11

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 36-1919)

Indstilling fra Lønudvalget om Dyrtdistillæg til Lægerne for Udøvelge af kommunal Lægehjælp. (Se Indstillingen Side 21).

Møller erindrede om, at Sagen tidligere havde været til Forhandling, men var bleven udsat, fordi de foreliggende Oplysninger fra Randers blev draget i Tvivl. Taleren havde dengang sin Viden fra Købstadforeningens Formand, og Dagen efter bavde et Medlem af Randers Byraads Lønudvalg meddelt, at Sagen var vedtaget i Realiteten; der manglede kun den formelle Vedtagelse i Byraadet, og denne havde nu fundet Sted sidste Mandag.

Overenskomsten mellem Randers Byraad og Lægerne var fra 1917, medens den i Aarhus var fra 1916 og derfor var lidt lavere. Nu havde Randers vedtaget at yde et Dyrtdistillæg paa 10 %, og derfor var det rigtigst, at Aarhus ydede 15 %". Taleren gennemgik Sagens Forhistorie og oplyste, at Mæglingsraadet havde foreslaaet at yde et Tillæg paa 25 %; men det havde Udvalget ikke ment at kunne gaa med til. Taleren vilde derfor anbefale Udvalgets Indstilling og baabede, at Lægerne vilde godkende Overenskomsten.

Brammer var forundret over, at Udvalget havde foreslaaet 15 %, naar Lægerne havde søgt om Tillæg under Henvisning til, at Prisstigningen siden 1916 var 46 %. Det var rimeligt, at Lægerne under Dyrtdiden fik noget Tillæg i Lighed med Kommunens andre Arbejdere; men naar Byraadet havde afvist Sagen, og denne saa var henvist til Mæglingsraadet, var det

naturligt, at man fulgte Mæglingssaadets Afgørelse. Hvorvidt de 15 % var tilstrækkeligt, skulde Taleren ikke udtale sig om, men blot pege paa, at der var en Fare ved at undlade at følge Raadets Afgørelse. Naar man indankede en Sag for en saadan Institution og derefter ganske rolig undlod at følge dens Indstilling, kunde det have meget farlige Konsekvenser for Aarhus Kommune. Lægerne havde følt sig bundne af Mæglingssaadets Afgørelse og vilde sikkert ikke tage imod noget andet.

Kjeld Sørensen var enig med Dr. Bramin er i hans sidste Udtalelser. Der blev næppe nogen Forhandling med Lægerne om dette Spørgsmaal, og de gik vist ikke ind paa at tage imod 15 %, naar Mæglingssaadet havde foreslaaet 25 %. Men Mæglingssaadet gjorde nærmest Indtryk af at være et Lægeraad og ikke et Voldgiftsraad. Taleren var ikke helt sikker paa, at Meddelelserne fra Randers var rigtige, i hvert Fald havde Formanden for Fattigudvalget i Randers meddelt, at de Bladmeddelelser, der var fremkommet om denne Sag, passede ikke. Det var næppe klogt, at Sagen blev gennemført nu, eller at en enkelt Kommune traf Afgørelse af dette Spørgsmaal; det burde være Kommunerne i Fællesskab, og hvis dette ikke kunde ske, burde man afvente Resultatet af Sygekassernes Forhandling med Lægerne. Sygekasserne skulde have Repræsentantskabsmøde om 14 Dage og senere Delegeretmøde, og der vilde Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg til Lægerne ogsaa komme til Forhandling. Honoraret for Sygekassemedlemmer var steget fra 4 Kr. til 6 Kr., men for Kommunen fra 4 Kr. til 12 å 14 Kr.; man burde være meget varsom med at fortsætte denne Udvikling, for derved tvang man Sygekasserne til at følge efter, og det vilde igen bevirke, at Folk gik ud af Sygekasserne og søgte Lægehjælp gennem Kommunen. Det var derfor urigtigt at behandle et saa vidtrækkende Spørgsmaal uden for Dagsordenen, tilmed da Lægerne næppe vilde tage imod det foreslaaede Tillæg.

Møller paa viste, at Dr. Brammer havde gjort sig skyldig i en Fejl, idet Aarhus Byraad ikke havde henvist Sagen til Mæglingssaadet, men til Købstadforeningen. Mæglingssaadet kunde intet beslutte, men kun stille Mæglingssforslag, og der fandtes ikke noget juridisk Krav paa en Forhøjelse. Overfor Kjeld Sørensen vilde Taleren hævde, at Oplysningerne fra Randers var rigtige. At skabe ensartede Regler for alle Byer kunde ikke lade sig gøre, før Overenskomstene udløb, og hvad Dyrtidstillæg angik, saa var dette jo allerede gennemført i flere Byer. Det kunde næppe nytte at udskyde Sagen igen; den havde jo ogsaa før staaet paa Dagsordenen og været fremlagt den sædvanlige Tid.

Mariane Thomsen beklagede, at Lønudvalget ikke havde kunnet gaa med til at give 25 %,

for det havde været det mest retfærdige og konsekvente, idet man jo havde givet 25 % Løntillæg til alle Lønklasser indenfor Kommunen. Tilmed havde Lægerne i de sidste Aar haft usædvanlig meget at bestille. Det havde været rigtigst, om man havde ladet Tillæget til Lægerne gælde for Aaret 1919 ligesom for Kommunens Funktionærer, saa kunde man ved Aarets Slutning have taget Spørgsmaalet op igen. Men naar Lønudvalget ikke havde ment at kunne gaa med hertil, nyttede det jo ikke at stille Forslag derom.

Brammer indrømmede, at Sagen af Byraadet var bleven henvist til Købstadforeningen; men den blev slet ikke behandlet paa Foreningens Møde i Januar og heller ikke senere. Lægeforeningen indankede saa Sagen for Mægtingsraadet, som var en Statsinstitution, der skulde mægle i saadanne Sager, og Byraadet havde ikke protesteret herimod. Taleren vilde gøre Kjeld Sørensen opmærksom paa, at det ikke var et Lægeraad, men et Voldgiftsraad, idet der var lige saa mange Repræsentanter for Kommunerne som for Lægerne. Nu havde Raadet truffet den Afgørelse, at det fandt det ret og rimeligt, om Lægerne fik et Dyrtidstillæg paa 25 %, og havde henstillet til Aarhus Kommune at yde dette, og saa var det farligt for Aarhus Kommune ikke at rette sig efter denne Afgørelse; det smagte lidt af Syndikalisme, og det skulde Aarhus Kommune ikke gerne begynde paa.

Marthin Petersen syntes, at Dr. Bram havde været meget uheldig i sine Udtalelser. Det var ikke Byraadet, der havde indanket Sagen for Mægtingsraadet, men Lægerne selv. Det var en fuldstændig Misforstaaelse, at Lægeraadet var til for at udjævne Stridigheder af den Art; det var tværtimod dets Opgave at udjævne Misforstaaelser om Overenskomsterne mellem Byerne og Lægerne, saa Raadet savnede fuldstændig Myndighed til at sige noget som helst i den foreliggende Sag, og derfor indskrænkede det sig ogsaa til en beskedent Henstilling om at imødekøkke Lægerne. Der var altsaa intet reelt Grundlag for Brammers Udtalelser, og dermed bortfaldt ogsaa alt det store, som laa i Brammers Udtalelser om Syndikalisme og det farlige for Aarhus Kommune. Naar man havde en Overenskomst, kunde man ikke komme og kræve noget andet, saa længe denne bestod. Taleren kunde gaa med til Lønudvalgets Forslag, skønt Lægerne ikke var blandt dem, der burde have Dyrtidstillæg. Men Staten havde jo ogsaa givet til de store Indtægter, og Pengenes synkende Værdi mærkedes jo ogsaa for dem.

Kjeld Sørensen vilde gøre opmærksom paa, at der havde fundet en Forhøjelse Sted i April 1918. Taleren var forbavset over Frk. Thomsens Thomsens Standpunkt, idet Frk. Thomsen, da Funktionærerne skulde have Løntillæg, var meget betænkelig derved, og de trængte

dog mere end Lægerne. Naar Lægerne sidste Aar havde haft meget at bestille, saa havde de ogsaa tjent noget mere, og hvis de skulde sidestilles med Kommunens Funktionærer, naar det gjaldt Dyrtidstillæg, skulde det ogsaa være Tilfældet paa andre Omraader. Til Brammer vilde Taleren sige, at fordi den ene Part gik til en Voldgift, var det ikke bindende for den anden Part, og det var i det hele tvivlsomt, om Voldgiften egentlig kunde blande sig i denne Sag. Konsekvensen af Voldgiftsraadets Stilling maatte i hvert Fald være, at hvis Priserne gik ned, skulde der trækkes fra Lønningerne.

Møller vilde gøre Dr. Brammer opmærksom paa, at Aarhus Kommune jo ikke brød Overenskomsten med Lægerne; men det var Lægerne, som ønskede et Dyrtidstillæg, og Lønudvalget kunde gaa med til at anbefale 15 %. Det var vist rigtigt, at Mæglingssaadet egentlig ikke havde noget med Sagen at gøre, og Lægerne havde heller ikke nogen juridisk Ret til deres Krav.

Formanden vilde foretrække at udsætte Sagen, da den ikke var paa Dagsordenen, og der var gjort Indsigelse imod, at den blev afgjort nu.

Brammer hævdede, at han havde fremstillet Sagen korrekt. Det var først bagefter det hele, at Købstadforeningen havde begyndt at beskæftige sig med Sagen Voldgiftsraadet havde haft den til Behandling, og efter at have undersøgt den havde Raadet henstillet at give Lægerne et Dyrtidstillæg paa 25 %. Naar Lægeforeningen havde ønsket Sagen ført af Voldgiftsraadet, havde Lægerne dermed erklæret sig forpligtet til at følge dets Afgørelse, og saa gik de næppe ind paa noget andet.

Mariane Thomsen vilde til Kjeld Sørensen sige, at i 1918 var hele Byraadet betænkeligt ved at give Løntillæg til de højeste Lønsatser, tilmed da der var fastsat nye Lønninger i 1916. Men dette Standpunkt var jo nu overskredet, og hvis man vilde være konsekvent, burde ogsaa Lægerne, saavel som Lærerne, ind under de samme Regler.

Formanden bemærkede, at et Tillæg af

15% til de Lønninger, her var Tale om, vilde blive mange Penge.

Bech konstaterede, at Dr. Brammers Udtalelser røbede Mangel paa stringent Tænkning. Naar 2 Parter var enige om at indanke en Sag for en Voldgiftsret, saa bøjede man sig for dens Afgørelse. Men den ene Part kunde ikke gøre dette og saa binde den anden Part dermed. Hvis nogen her var inde paa Syndikalisme, saa var det den Part, der vilde bryde en bestaaende Overenskomst.

Sagen udsattes.

Udenfor Dagsordenen henstillede

11. P. Petersen, at tage under Overvejelse at faa indrettet en Landingsplads for Flyvemaskiner.

Uddrag fra byrådsmødet den 31. maj 1919 - side 8

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 36-1919)

Indstilling fra Lønudvalget om Dyrtidstillæg til Lægerne for Udøvelse af kommunal Lægehjælp. (Se Side 21 og 55.)

Formanden bemærkede, at da denne Sag tidligere havde været udførligt debatteret, kunde man forhaabentlig i Dag vedtage Indstillingen uden Diskussion.

Brammer vilde blot sige, at naar han ikke kunde stemme for Indstillingen, var Grunden den, at han ansaa det for uheldigt, naar det kommunale Mæglingsraad enstemmigt havde indstillet til Byraadet at bevilge 25 %, at Byraadet saa gik imod sine egne Repræsentanter i Mæglingsraadet og foreslog noget andet.

Møller svarede hertil, at Dr. Brammer noget gjorde sig skyldig i en Misforstaaelse ved at sige, at Byraadet gik imod sine egne Repræsentanter. Det var Lægerne, som havde henvist Sagen til Mæglingsraadet; men dette havde ingen Myndighed i denne Sag og havde ogsaa kun rettet en Henstilling til Kommunen. Taleren vilde derfor paa Lønudvalgets Vegne anbefale den foreliggende Indstilling.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 11. december 1919 - side 9

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 36-1919)

Indstilling fra Lønudvalget om Forhøjelse af Kommunelægernes Honorar.

Møller erindrede om, at Sagen tidligere havde været fremme i Byraadet, og da blev det vedtaget at yde 15 % Tillæg. Det havde Lægerne ikke været rigtig tilfredse med, navnlig fordi Mæglingsraadet havde foreslaaet 25 %. Nu havde Lægerne faaet et større Dyrtidstillæg fra Sygekasserne, og Lønudvalget foreslog derfor nu at gaa ind paa Mæglingsraadets Forslag om 25 % for Aarene 1919-20 og 1920-21.

Indstillingen vedtoges.

